

LOBBING NENÍ KORUPCE

Šárka Laboutková

laboutkova@centrum.cz

Katedra ekonomie

Ekonomická fakulta

Technická univerzita v Liberci

Je vlastní zájem legitimní?

„Není to laskavost řezníka, sládka nebo pekaře, které vděčíme za to, že máme svůj oběd, nýbrž jejich zřetel na vlastní *zájem*. Nespoléháme na jejich lidskost, ale na jejich sebelásku a nezdůrazňujeme jim naše potřeby, ale výhody, které z toho plynou jim... I když mají na zřeteli jen svou vlastní výhodu, jsou vedeni neviditelnou rukou trhu, a tak, aniž by to zamýšleli, napomáhají *zájmu* celé společnosti“

Adam Smith, 1776

Svoboda – zájem - motivace

- Systém, který dává lidem svobodu sledovat vlastní zájmy, vytváří silné motivace.
- Slovo motivace vzniklo z latinského moveo, movere - pohybovat, měnit.
- Motivace je akcelerátorem, který určuje směr a sílu trvání lidského chování a jednání, jenž je nezbytné pro fungování (ekonomického) systému

Vlastní zájem je legitimní

- Prosazování zájmů je přirozená, důležitá a legitimní součást demokratického rozhodovacího procesu
- Existují různé cesty jejich prosazování
 - legální
 - nelegální

- Legální:
 - lobbování
- Nelegální:
 - korupce



Lobby – cizí slovo

- Neustálenost české ortografické podoby; krátká „historie“
- Lobby – podstatné jméno ženského rodu, v češtině nesklonné
- Odvozená slova zachovávají v základu dvě „bb“
- Píšeme tedy lobbování, lobbovat
- Přípony - ista a - ismus se nepřipojují mechanicky, ale ze dvou samohlásek (y a i) zůstává jen „i“
- Píšeme tedy lobbista, lobbying, lobbismus

Problémy s definicí

- neexistuje jedna jasná definice
- problém negativního vnímání samotného slova lobby
- mnoho praktiků lobby není spokojena s označením **lobbista**
- panuje zažitý názor, že lobbisté „kroučí ruce“ zákonodárcům x ztráta peněz, času a energie
- výhoda používání termínu lobby – je mu obecně rozuměno

Co chceme od definice

- vymezit se vůči korupci
- definovat lobbying jako zdroj informací a odborných expertíz
- transparentnost aktérů lobbyingu
- měly by se v ní objevit i cíle lobbyingu

Lobbování – definice

<http://www.britannica.com>

Lobbing je v **určité formě** nepostradatelnou součástí jakéhokoliv politického systému.“

Luigi Graziano, „Lobbying and the Public Interest“

Lobbing je specializovaná a odborná reprezentace prostřednictvím široké škály prostředků, které v zásadě **vylučují korupční výměnu služeb**; ve své povaze velmi odlišná od obecné nesespecializované reprezentace, kterou zajišťují volení zástupci. Jako reprezentant partikulárních zájmů lobbista dodává informace a technicko-odborné expertízy, které mohou být užitečné a někdy rozhodující při definování legislativní a správní regulace.

Lobbování v EU– definice


„Za činnost spočívající v ovlivňování je obecně považována typická činnost zájmových skupin, která má za cíl ovlivňovat legislativní a rozhodovací proces EU z pohledu **prosazení jejich zájmů**, které jsou hypoteticky považovány za odlišné od obecnějších komunitárních zájmů.“

Schuter O.: Brusel 1995.

Lobbování versus korupce

Americký senátor Mc Cain, odpověděl na otázku jaký je rozdíl mezi lobbováním a korupcí následovně:

**„To co dělám já, je lobbování,
to co dělají mí protivníci,
to je KORUPCE.“**



Lobbing jako synonymum korupce?

- Tenké linie – korupce obecně zahrnuje úplatkářství, nepotismus, klientelismus
- Přímý lobbing je založen na přímém kontaktu – z přímého kontaktu se může vyvinout vztah – nebezpečí klientelismu
- Lobby by mělo být legislativně upraveno a regulováno, pravidla jasná, průhledná a platící pro všechny aktéry stejně

Cílem je **transparentnost**

- vypracovat jasná, průhledná pravidla komunikace mezi politiky a úředníky státní správy a zájmovými skupinami;
- vypracovat minimální standardy chování pro politiky a jejich úředníky v průběhu zastávání veřejných funkcí a práce pro státní správu a po jejich odchodu do privátní sféry;
- stanovit podmínky chování lobbistických organizací včetně závazných etických pravidel, povinné registrace a průhledného financování lobbistických aktivit.

Lobbing
není
synonymum
pro
korupci

